

From Selicha to Avodah: An Introduction to the Liturgical Poetry of Elul and the Yamim Noraim

Part Two: Rosh Hashana

Yitz Landes

he/him/his

yitz.landess@gmail.com

Elul Learning @ Drisha

August - September 2021/5781

*Background Image: The Russian State Library,
Moscow, Russia Ms. Guenzburg 190*

Review

❖ Three main forms of liturgical poetry that we encounter in Elul and during the High Holidays:

- Part One (last week): Selichot

- *Piyyut in general*
- *The genre of Selichot specifically*

- Part Two (today!): The Piyyutim (*and other prayers*) of Rosh haShana

- Part Three (next week, 9/9 [@ 9pm ET]): The Seder ha-Avodah of Yom Kippur

Outline of Today's Class

- A Brief Overview of the Rosh Hashana Prayers
- Closer look at Shacharit
- Closer look at Musaf
- [Time Permitting: Some Additional Tidbits]

An Overview of the Rosh Hashana Prayers and Their History

The Main “Critical Edition” of the Ashkenazi Machzor

Daniel Goldschmidt
(1895-1972)

An Overview of the Rosh Hashana Prayers and Their History

Sections of the Service

- Ma'ariv
 - Ma'arivim
- Shacharit
 - Yotzerot
 - Kedushta'ot
- Torah Service—(Genesis 21, 1 Sam. 1; Genesis 22, Jer. 31; see b. Megilah 31a)
- Initial Shofar Blasts (תקיעות דמיושב)
- Musaf
 - Kedushta (!), With Tekiatot (=Malchuyot, Zikhronot, Shofrot)

Rabbi Elazar BeRabbi Kalir (“the Kaliri”)

- Lived in the Galilee
- Flourished in the late 6th century and in the first decades of the 7th century
- Composed many, many piyyutim, primarily for holidays and special Sabbathes
- Much of his work survived as it remained (and remains) in use in some European rites
 - *His aesthetic was not particularly popular in every region or period*
- Many works also survive in copies from the Cairo Genizah, and some are exclusively found there

Rabbi Elazar Berabbi Kalir (“the Kaliri”)

Michael Rand
(1972-)

Shulamit Elizur
(1955-)

An Overview of the Rosh Hashana Prayers and Their History

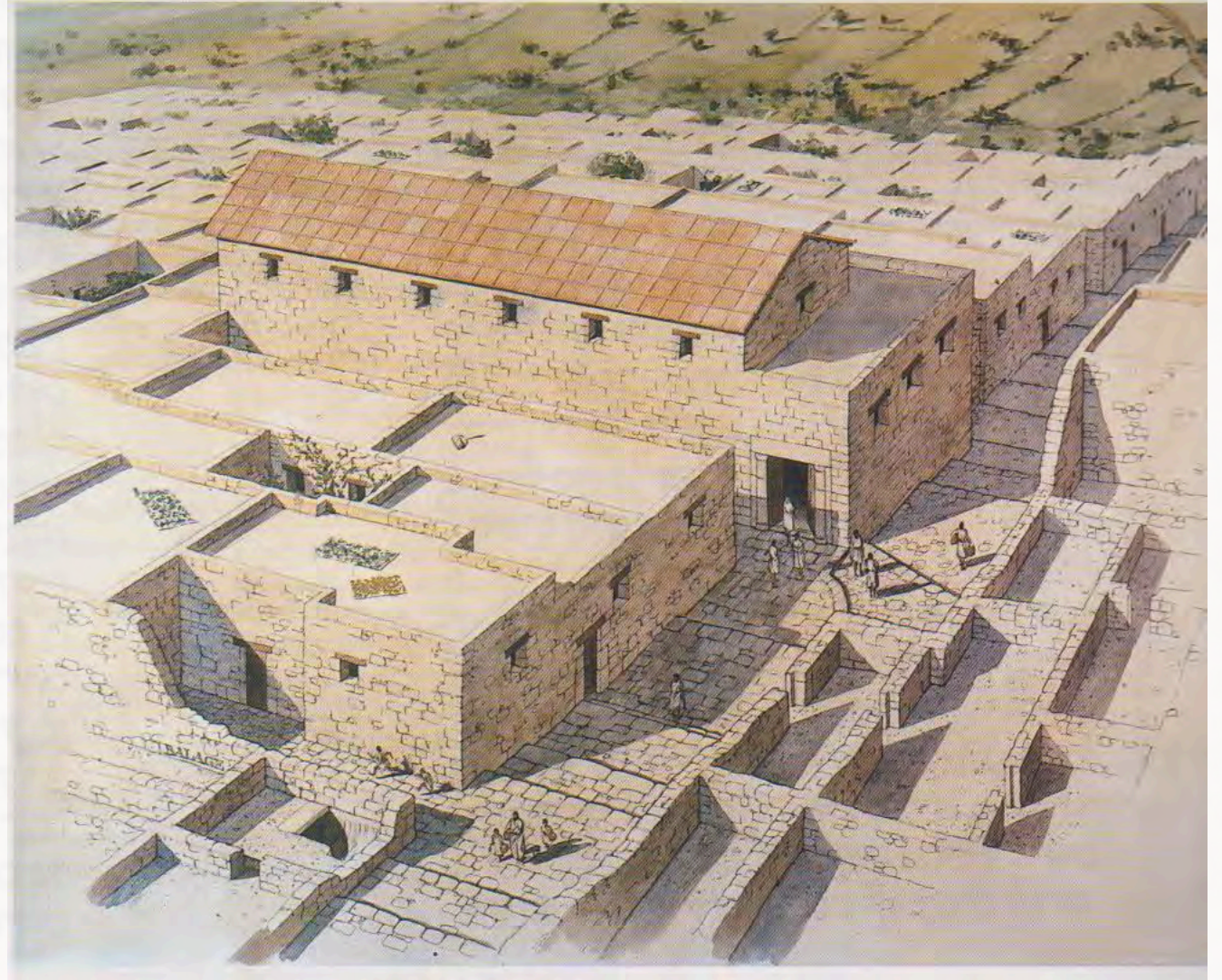
Central Themes and Motifs

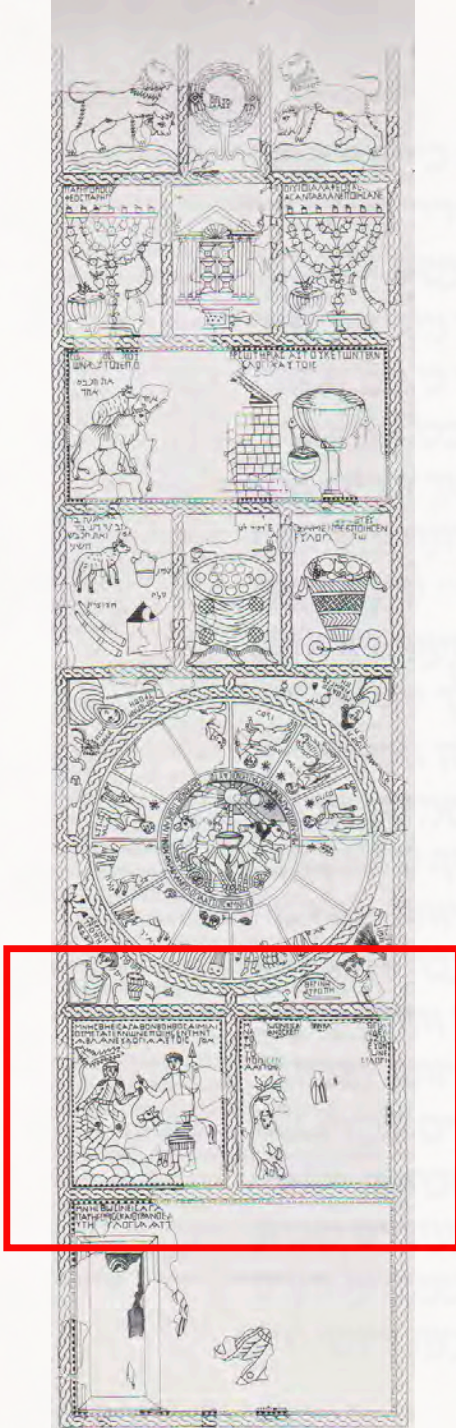
- God answers prayers, with examples brought from the Bible
 - *In particular, he answered Sarah and Chana's prayers*
- The Binding of Isaac
- God is King
- The Creation of the World
- Shofarot

Beit Alpha

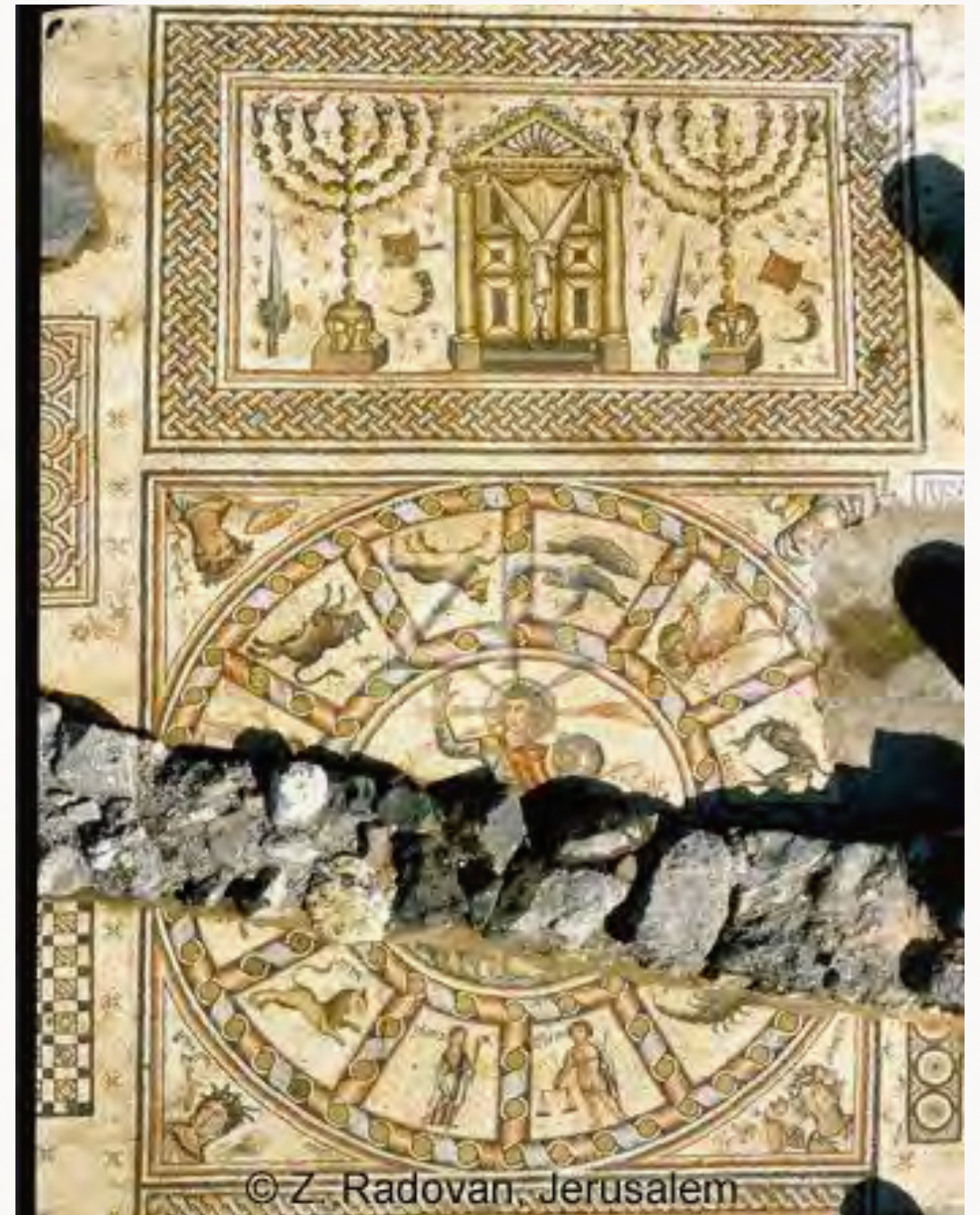
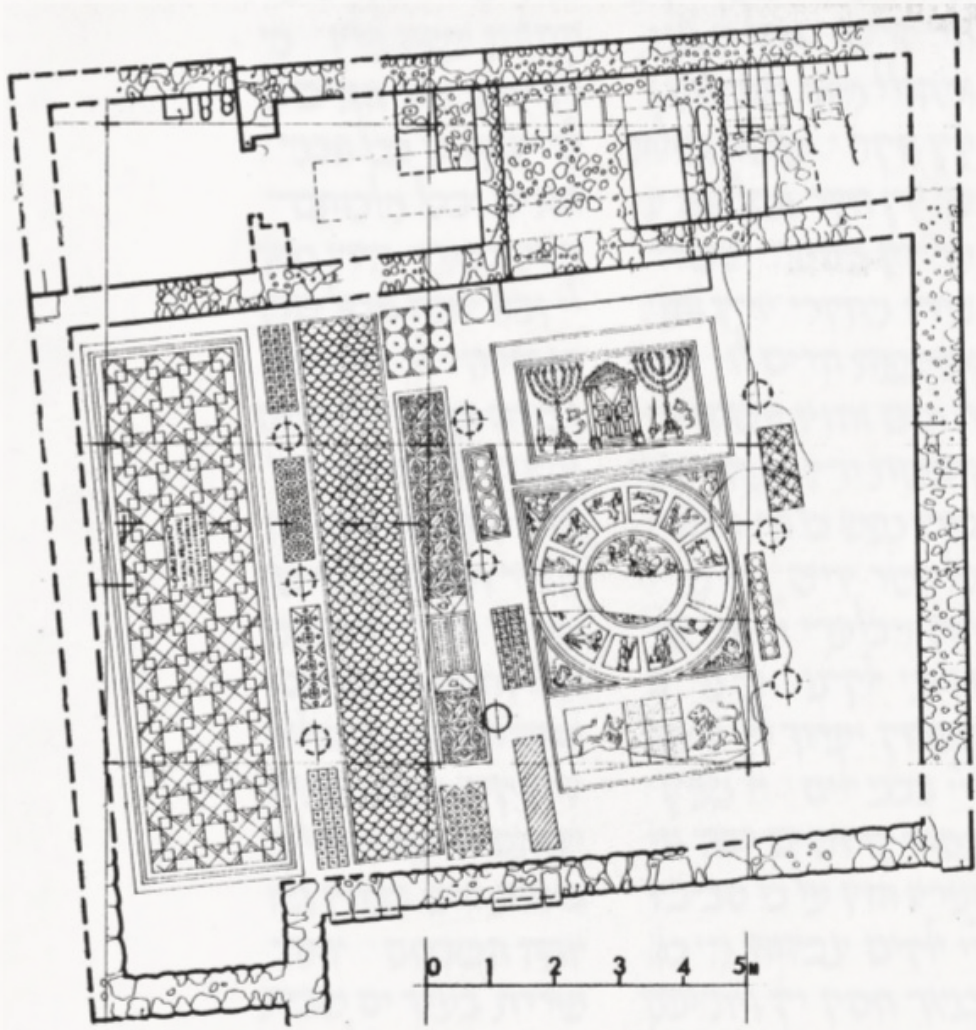

Sepphoris

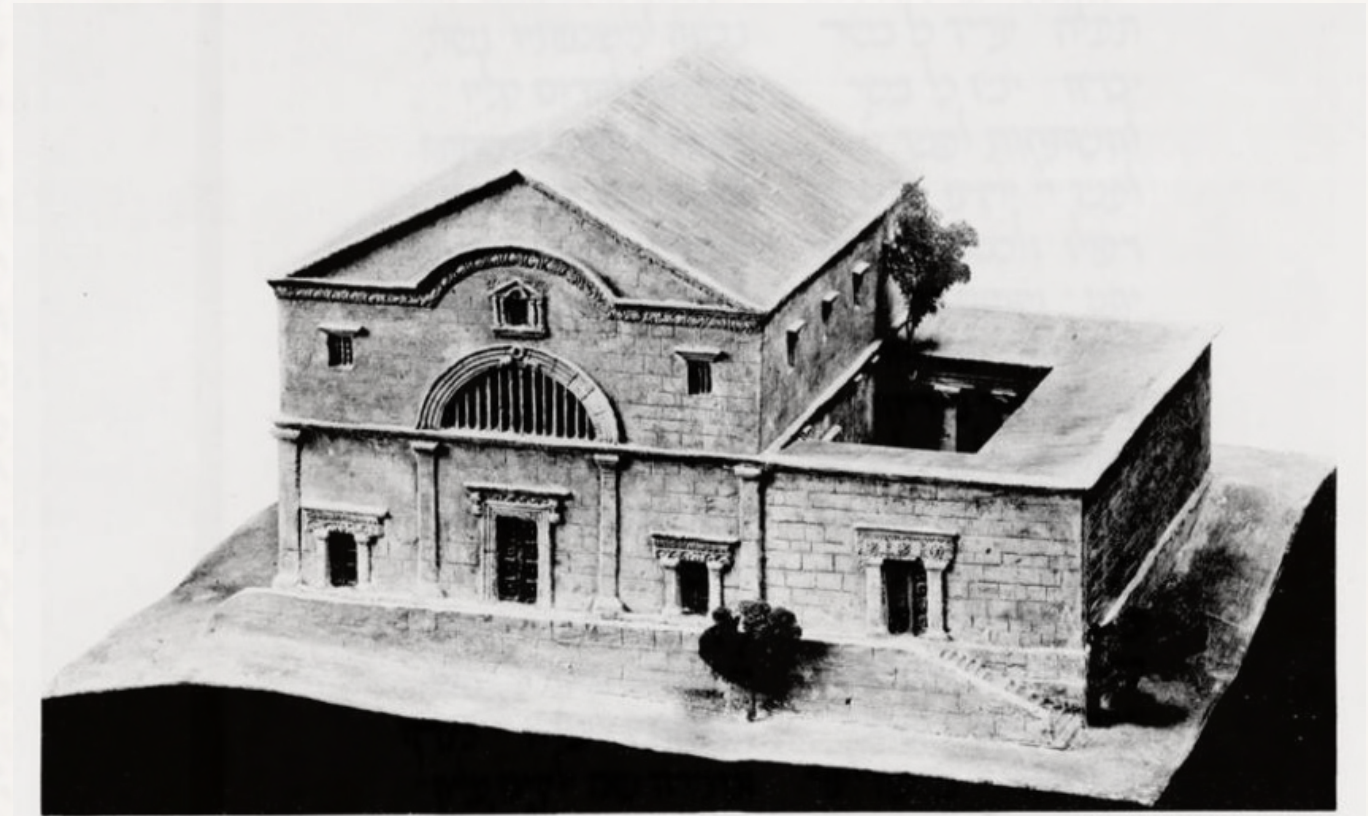

Hammath Tiberias Synagogue

Shacharit, Day 1—The Qaliri's Kedushta “את חיל יום פקודה”

1 - Magen	את חיל יום פקודה
2 - Mehaye	תאלת זו
3 - Meshalesh	(אבן חוג מצוק נשיה)
4	אדרת ממלכה
5	אם אשר בצדק נתישנה
6	אאפיד נזר איום
7	מלך עליון
8	ה' מלך-אדירי איומה
9 - Silluk	מלך במשפט
10 - Kedusha	אז מאז כל מפעל סקרת

VERLAG - J. C. HINSCHE, LEIPZIG

LICHTDRUCK VON ALBERT FISCH, BERLIN W.

TELL HUM, MODELL
VON SÜDOSTEN GESEHEN

...but first, “Reshuyot”

[נומחצר עלום ז.ס.] – מ 1923.

מְסוּד חֲכָמִים וְנְבוֹנִים

וּמְלָמֵד דַּעַת מְבִינִים

אֶפְתָּחָה פִּי בְּתַפְלָה וּבְתַחֲנוּנִים

לְחֵלוֹת וּלְחַנּוּן פָּנָי (מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים וְ) אֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים:

מסוד חכמים ונבונים הש"ץ נוטל רשות להפסיק את הברכה בפיוט מענינא דיומא, והוא מצהיר שלא בדה מלבו את הדרשות הכלולות בו אלא לקחם ממה שדרשו הז"ל, והוא מסוד חכמים ונבונים, מסוד ל' בסודם אל תבא נפשי (ברא' מטו), ר"ל מהוך מה שדרשו חכמים ונבונים בבית מדרשם. אפתחה פי בתפלה ובתחנונים לחלות ולחנן פני אדוני האדונים התאמה של הנוסח הכללי. (אפתחה פי בשיר ורננים / להודות ולהלל פני שוכן מעונים) לצרכי הימים הנוראים. לחלות ל' ויחל משה (שמות לב יא), ואצל הפייטנים בלי 'פני'. לחנן להתחנן.

סימן: יקוטילאל זכ נוטה חזק וחמץ יחי. 22 טורים. 4 ווליס זבל טור. סרוז אחי. 7. — א 3787.

יִרְאֵתִי בְּפִצּוֹתַי שִׁיחַ לְהִשְׁחִיל / קוֹמִי לְחִלוֹת [פְּנִי] גּוֹרָא וְדַחִיל
וְקִטְנֵתִי מַעַשׂ לְכֵן אֶזְחִיל / תְּבוּנָה חֲסֵרְתִי וְאִיךְ אֶזְחִיל
יוֹצְרֵי הַבֵּינֵי מוֹרְשָׁה לְהִנְחִיל / אֵילָנִי וְאַמְצָנִי מֵרְפִיוֹן וְחִיל
לְחֲשֵׁי יִרְצָה כְּמִנְטִיף וּמִשְׁחִיל / בְּטוּיִי יִמְתַּק כְּצוּף נְחִיל
5 רְצוּי בְּיִשָּׁר וְלֹא כְּמִכְחִיל / מְשַׁלְּחֵי לְהַמְצִיא כֹּפֶר וּלְהַמְחִיל
שְׂאֵגֵי יַעֲרֹב וְלֹא כְּמִשְׁחִיל / הַעֲתֵר לְנִגְשִׁים וְנַחֲשָׁבִים כְּזֶחֶל
חֲנוּן כְּהַבְטִיחָה לְבִנְקֵרֵת מְחִיל / זַעֲקֵי קָשׁוּב בְּעֵת אֶתְחִיל
קָרְבֵי יַחְמְרוּ בְּחִקְרָה חִלוֹחִיל / וּמֵאֵימַת הַדִּין נִפְשֵׁי תִבְחִיל
אִם כְּגִמּוּל הַלֵּב יְחִיל / מְקוֹרֵי עֲפַעְפֵי אֲזִיל כְּמִזְחִיל
10 צְדָקָה אֶקְוֶה מִמֶּךָ וְאֶזְחִיל / יִשָּׁר הוֹרֵי זְכָרָה לְהֶאֱחִיל
חֵם לְבִי בְּהִגִּיגֵי יְגִחִיל / יִסְתַּעַר בְּקָרְבֵי בְּעֵת אֶת חִיל:

סיומן: א-3 (ומחבר: ר' אלעזר צ'ר קליין). נחיס 3ני 7 נוויס. 4 ונליס צכל טור. — 8533.

אַת חיל יום פּקֻדָה / בְּאַיְמִיו כָּל לַחֹם לְשִׁקְדָה
גְּשִׁים בּו בְּרָךְ לִיקוּדָה / דְּעָם לְיִשְׂר כְּעַל מוֹקְדָה:

הַיּוֹצֵר יַחַד כְּסֵל נְשָׁפֵט / וְשׁוֹעַ וְדַל בְּפִלוֹס יִשְׁפֹט
זָכַר לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט / חֵין עֲרָכּוּ יִזְכַּר בְּמִשְׁפָּט:

5 טָרַם כָּל מִפְעַל חֲצַב / יָנוּם בְּמַחְשַׁבַת צוֹר חֲצַב
כְּאַחֹר וְקִדְמָה בְּתוֹךְ גַּחְצַב / לִיְהִיב עַלְיו כָּל הַמַּחְצַב:

מִנְתּוֹ כִּהְיוֹם לַח דְּשָׁנָה / נִצָּר לְהַחְנִיט לְתַשְׁעִים שָׁנָה
סִימָה אוֹת הַיּוֹת לְשׁוֹשְׁנָה / עֲבוֹר לְפָנָיו בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה:

כ"י כמו היוצר לעיל; נוסף ק"ק"ג; אג" (7-14) ק"ג (8-14) || 1 באימיו: באימה ק"ג 4 יזכר: יזכר ק"ג 9.
5 מחשבת ק"ג 6 ליהב כך מנוקד ברוב כ"י

1 את חיל יום פקודה באה חרדת יום הדין. את (=אתא) פי' באה, ע"ש ישע' כא יב אתא בקר. חיל ע"ש שמת טו יד חיל אחו...יום פקודה ע"ש שמת לב לד וביום פקדי...ועי' ילקוט שמעוני ח"ב רמז פ"ח (מורחב מתנהומא במד' כ"א = כ"ו דף י"א א' כובר)...יש פקידה לעונות, שנאמר וביום פקדי ופקדתי עליהם את חטאתם. ובפירושו 306 מובה ממדרש המלאכים בראש השנה צועקים אתא חילא אתא חיל. יום פקודה. במדרש ושמי פקודתך שלום (ישע' ס יז) זה ראש השנה. ונשך צדקה. זה יום הכפורים. עכ"ל. ואינו נמצא במדרשים הידועים. באימיו כל לחום לשקדה באימתו לייסר כל בשר, לחום ע"ש צפני א יז ושפך דמם בעפר ולחמם כנללים, לסקדה (מל' ארמית) ע"ש ח"י דבר' ח ה היכמא דמסקד גבר ית בריה ה' אלהך מטקד יתכון. ויש מפרשים אותו ע"ש איכה א יד בשקד על פשעי, שפירושו 'נקטר' או (לדעת רמב"ם) נמשך, נמהר; ויש גורסין לסקדה בשין ימני, פי' להיות שקד. 2 ברך ליקודה לכרוע, ל' ויקד, ברא' כד כו ועוד. דעם ליישר מחשבותם ליישר. כעל מוקדה ע"ש ויק' ו ב, ר"ל כעשן הקטורת שהיתה מתמרת ועולה (תוספתא יומא ב ו ועוד) ישר ואינה פונה לכאן ולכאן. 3 היוצר יחד כסל נשפט ע"ש תהלי' לג טו היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם, ודרשוהו במשנה (ר"ה א' ב') על יום הדין. כסל (ויק' ג ד. תהלי' לח ח ועוד) כנוי ללב. נשפט, ר"ל הקביה שהוא יוצר כל לבות נשפט אתם, ע"ש ירמ' כה לא נשפט הוא לכל בשר, וכדומה. ושוע (פי' עשיר) ודל ע"ש איוב לד יט ולא נכר שוע לפני דל. בפלוס יושפט בפלס ומאזני משפט (משלי טז יא). 4 זכר לא יעשה משפט זכרון לתפלתו של אברהם (ברא' יח כח) חלילה לך השופט כל הארץ לא יעשה משפט, שדרשוהו בב"ר מט ט (ע' 511) אם עולם אתה מבקש אין דין ואם דין תבקש אין עולם. ועי' ג"כ ויקר' י א' (ע' קצו). חין ערכו ערך תחנוניו, ע"ש איוב מא ג לא אחריש בדיו ודבר גבורות חיון ערכו, ודרשוהו (ב"ר מט"י ע' 512) חן נתן בארכות צור חצב יום את אברהם שנאמר בו (יש' נא א) הביטו אל צור חוצבתם... הביטו אל אברהם איכם (והפייסן שינה את לשון הכתוב בגלל התירו, או שיש לפרש: צור שחוצב ממנו הדור הבא אחריו). כל זה ע"פ דרשת חז"ל ב"ר יד ו' (ע' 130) כתיב (יהושע יד טו) האדם הגדול בענקים. אדם זה אברהם, ולמה קורא אותו אדם גדול, שהיה ראוי להיבראות קודם אדם הראשון, אלא אמר הקביה שמה יקללך ואין מי שיתקן... כך למה ברא הקביה את אברהם באמצע דורות כדי שיטבול דורות שלפניו ושל אחריו. עכ"ל. ולפי זה ממשך הפייסן 6 כאחור וקדם (לשון תהלי' קלט ה, ודרשוהו על בריאת אדם הראשון ב"ר כ"ד ב' ע' 230, ועוד) בתוך נחצב ר"ל נוצר באמצע הדורות. ליהב עליו כל המחצב לשום עליו כל משא הדורות הגל'. (ליהב או ליהב, לשון חנינה, כגון הבה לי בנים, ברא' ל ב, וה"ה בארמית). 7 מנתו אשתו שהיתה לו למנה, וכנראה חורשה מליצה זו ע"י הפייסן. כהיום כת דרשנה בראש השנה שבה נלעוהו, ע"פ דרשת חז"ל (ר"ה דף י' ב') בריה נפקדו שרה רחל ותה, והיתה דשנה ורעננה. נצר להחניט להצמיח, ללדת בן. 8 סוימה אות היות לשושנה היות אות מסוימת לישראל הנקראים שישנה (שה"ש ב א) עבור לפניו בראש השנה שיהיו עוברים לפניו לדין (לשון המשנה, ר"ה א' ב') ויפקדו

ג. את חיל יום פקודה
[קדושתא לשחרית]

[א]

אַת חיל יום פּקֻדָה
בְּאַיְמִיו כָּל לַחֹם לְשִׁקְדָה
גְּשִׁים בּו בְּרָךְ לִיקוּדָה
דְּעָם לְיִשְׂר כְּעַל מוֹקְדָה

5 הַיּוֹצֵר יַחַד כְּסֵל נְשָׁפֵט
וְשׁוֹעַ וְדַל בְּפִלוֹס יִשְׁפֹט

מקורות: ראה עמ' 580

כותרת: קדושתא דריש שתא אחת שאלתי ק' קדושה לראש השנה א' קדושתא ראש שנה סח²² קדושה ויי מקד דראש השנה ר' אלעזר סי¹¹ קדושה דראש השנה דר' אלעזר ביר' קליד ד'ל ס [קדוש]תא דראש השנה [ד']"ה אלעזר ז"ל סח²² קדושתא דראש השנה דר' אלעזר ר' קדושתא אש"ה¹⁷ קרבה ראש השנה סי¹ מעמד ראש השנה יום ראשון סח⁴ מעמד יום זכרון א' מעמד ק' ויי מקד ר' אלעזר א' ויי מקד את שרה דרבי לעזר אג'

א. 1 את חיל אתחיל א' ס סח⁷ ק' ר' / מקודה] מקדה אש' 2 באימיו באימו אג' באימו סח⁴ מתוקן מ' באימה ס באימה סי⁵ / לסקדה] לטוקדה ק' לטוקדה אג' אש"ה¹⁷ ס סח⁷ סי¹³ צ' ר' ק' ר' 3 בוך סל' / ליקודה] לקודה סי¹¹ סג' ק' 4 דעם] דיעם א' אג' אש"ה¹⁷ ס סח²² סי² סג' צ' ר' דיעם סי¹³ / ליישר אש"ה¹⁷ ס סח²² צ' ישר אג' ישר סי¹¹ ל' [...] ק' / מוקדה] מקדה אש' 5 יחד] סח⁴ / נשפט] נישפט אג' נ" סי¹³ ק' משפט א' 6 ושוע] ושוע סי¹¹ / במילוס] 'מילוס א' בפלוס א' צ' ק' בקלס סח²²

א. 1 את: אתא, הגיע. חיל יום פקודה: יום הזיכרון מעורר האימה, הוא ראש השנה (סמיכות תיאור הפוכה); לחילופי השורשים 'פקד' ו'זכר' בהקשר של ראש השנה השווה תוספתא ראש השנה ג, יג (עמ' 317): 'פקדונות זכרונות'. 2 באימיו: בפחד שהוא מפיל על הבריות. לחום: בשר, אדם. לסקדה: משמעו כנראה: להבהיל; השווה איכ"ר א, מב: 'סקודה הייתי מעוונותי; ואצל הקליר, בקדושתא 'שושן עמק' (גולדשמידט, י"כ, עמ' 335, שורה 6): 'להבעיית בסקוד' (הערת אברהם לוי). 3 גשים: ניגשים לתפילה. ברך ליקודה: ליקוד ולכרוע על ברכיהם. 4 דעם ליישר: לכונן ולישר את דעתם; השווה משנה ר"ה ג, ג, 'שופר של ראש השנה של יעל פשוט', והסברו בירושלמי ר"ה ג, ג, דף נח ע"ד (עמ' 674): 'כדי שיפשוטו לבם בתשובה'. כעל מוקדה: כקרבן עולה המוקטר כולו לה, בלא שיור; ועל פי ו' ו, ב, 5 היוצר יחד כסל: הקב"ה, על פי תה' לג, טו, ומדרשו על ראש השנה במשנה ר"ה א, ב: 'בראש השנה כל באי עולם עוברים לפניו ... שנאמר "היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם"'. רכסל' הוא פנימיות האדם, במקום 'לב'. נשפט: מידיין עם בריותיו ומעמידים למשפט. 6 ושוע ... יושפט: ועשיר ורש נשקלים שניהם בשווה, על פי איוב לד, יט; השווה ד, 200. במילוס: מלשון 'פלס ומאזני משפט' (מש' טז, יא).

וּבְכֵן נִמְלִיכָהּ מֶלֶךְ עֲלֵינוּ (ג"א וַיְהִי בַיּוֹם הַהוּא מֶלֶךְ)

5

סימון: א-3 מוסולט. צתים צכי ג' טורים. — מ 1653.

נותנין לדלג על כל חרוזי מלך אביון.

מֶלֶךְ עֲלֵינוּ. אֵל דָּר בַּמָּרוֹם. אֲדִיר בַּמָּרוֹם. אִמָּץ יְדוֹ תָרוֹם. לַעֲדֵי-עַד יִמְלֹךְ:

מֶלֶךְ אֲבִיוֹן. בְּלֵה וְרַד שַׁחַת. בְּשֹׂאוֹל וּבַתְּחַת. בְּלֵאוֹת בְּלֵי נַחַת

מֶלֶךְ עֲלֵינוּ. גְּבוּר לְהַקִּים. גּוֹזֵר וּמַקִּים. גּוֹלָה עֲמַקִּים.

מֶלֶךְ אֲבִיוֹן. דָּוָה כְּדָבָר. דּוֹבֵר וְעוֹבֵר. דּוֹמָה לְעוֹר.

מֶלֶךְ עֲלֵינוּ. הַמְדַבֵּר בְּצַדִּיקָה. הַלּוֹבֵשׁ צְדָקָה. הַמְאַזֵּין צְעָקָה.

מֶלֶךְ אֲבִיוֹן. וְחַפֵּץ בְּרִשְׁעֵי. וְעוֹשֶׂה רִשְׁעֵי. וּמוֹכֵן לְפִשְׁעֵי.

מֶלֶךְ עֲלֵינוּ. זוֹכֵר צוּרִים. זְכוֹת יְצוּרִים. זוֹעֵם צָרִים.

מֶלֶךְ אֲבִיוֹן. חוֹשֵׁב וְשׁוֹכֵחַ. חָשׂ וּמְשַׁתְּכֵחַ. חָב וּמְתוֹכֵחַ.

מֶלֶךְ עֲלֵינוּ. טוֹב שׁוֹכֵן עַד. טוֹבוֹ לְעַד. טַפַּח שְׁמֵי עַד.

מֶלֶךְ אֲבִיוֹן. יָמִיו טַפְחוֹת. יוֹמוֹ לְמַפְחוֹת. יְחוּם טַפּוּחוֹת.

מֶלֶךְ עֲלֵינוּ. כִּשְׁלֵמָה עוֹטָה אֹר. כָּל מְאֹרֵי אֹר. כַּבִּיר וְנְאוֹר.

מֶלֶךְ אֲבִיוֹן. לְצַלְמוֹת יִשְׁפֹּל. לְרֵגֵב יֵאָפֵל. לְאַשְׁמֵן יִקָּפֵל.

5

10

שומע

תמיה עיר ל כשר
יכח יכח ל כשר
והסתעפות אשכנז
אשכנז ידע ידעו
רפיה וחסד סנה ד
יתע ונחש כוכב חסד
גבו כתר נאמחה ד
הכל ארס כירוח
נאמחה ד הכל ארס
וערו את האט על הקו
ול אטע כ הגלות
על כל סנה זניה
כא נאמחה גביעה
גביעה אשכנז עסט
אט נענה וי כיעה ישי
יסעע ביה סערו ע
סערת חכיהו סעחה
הרו ל כרט סנה נ

נביה לכשנפתי נשת
נשעחה יהודים קליז
ונאנו ידע ודסתחה
יהודים קליז קדש הח
חננו ידע ודסתחה
הר קדשו כ קדוש י
ידע קדשה פנו כ
קערה כמיהות ניע
ע נחיה סס ידע כ
כשר וערע סערה
אנעכ וי כשר פ נ
קדח אנפריס מרח
כל יכ נשפיה עפוז
נפואתו פיה כ נעך
ונחיה סס ידע קליז
נבו טבוחת ידע
נכר ערעו אשכנז
כ אגלו אלק גלו

על כל אקים גלו יוני
ונחולו כשר כשר ידע
הר קדשו גלו יוני
ונחולו כשר וערעו
ידע קדח ערעה גולת
ע ידע קדח נפואת ע
ע ידע כספר יסר
כדח כדחרי ידע ונע
אנשפת הודים לו ידע
לו הים והוץ עשה ד
רבסת ידע ידע ידע
כדח נפס ל הר ורוח
ל כשר זיש כי י
אשכנז ידע יוני ע
וואת ידע כי כי כ
כשדח ידע ידע ידע
וי כסב יס א טעך
כשר קדושים יסד וע
אנחיו הוץ על ס ככד
ידע עבאת הי כ
כאר חסד יד ונחשק
ככוחת ידע כשר
כידע ידע נעשק

ה כסד כדש י יד כ
כדח כדח כדש כדח
החלת כשר פליז כי
לז ידע נלך הודים כ
יד ידע כ כל חסד
הודים וכל חסד
כדח כדח כדח כדח
וכל ידע אלו סנע
טבוחת יד ונחשק
גבירה קערו יד חוס
יניע יד יס יד יד
איה ידע חכמת כדח
כדח וסד יד יד
סקיס יד יד יד
וכדח ידע יד יד
איה חכמת ל ונחשק
ידע ידע ונחשק
ידע ידע ידע ידע
כדח חוס כדח ידע
איה חכמת ידע
פירית כדח יד יד
ידע חכמת על חוס
איה ידע ידע ידע

Musaf

m. Rosh Hashana 4:5-6

As for the order of the Benedictions' a man recites Fathers and Power and the Holiness of the Name, and combines with them Sovereignty verses, but he does not then sound the shofar; [he then recites] the Holiness of the Day and sounds the shofar; [he then recites] Remembrance and sounds the shofar; [he then recites] Shofarot and sounds the shofar; then he recites Worship, and Thanksgiving and the Benediction of the Priests. So R. Johanan b. Nuri. R. Akiba said to him: If he does not sound the shofar for Sovereignty, why does he mention it? Rather, he recites Fathers, Power, and the Holiness of the Name, and combines Sovereignty with the Holiness of the Day, and sounds the shofar; [he then recites] Remembrance verses and sounds the shofar; [he then recites] Shofarot and sounds the shofar; and then he recites Worship, Thanksgiving, and the Benediction of the Priests.

They may not recite less than ten Sovereignty verses, ten Remembrance verses, or ten Shofar verses. R. Johanan b. Nuri says: If he recites three of each he has fulfilled his obligation. They may not make mention of any Remembrance, Sovereignty, or Shofar verses that record divine chastisement. They begin with [verses from] the Law and end with [verses from] the Prophets. R. Jose says: If a man ended with [verses from] the Law he has fulfilled his obligation.

סדר ברכות, אומר אבות וגבורות וקדושת השם, וכולל מלכויות עמהן, ואינו תוקע. קדושת היום, ותוקע. זכרונות, ותוקע. שופרות, ותוקע. ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים. דברי רבי יוחנן בן נורי. אמר לו רבי עקיבא: אם אינו תוקע למלכויות, למה הוא מזכיר? אלא אומר אבות וגבורות וקדושת השם. וכולל מלכויות עם קדושת היום, ותוקע. זכרונות, ותוקע. שופרות, ותוקע. ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים.

אין פוחתין מעשרה מלכויות, מעשרה זכרונות, מעשרה שופרות.

רבי יוחנן בן נורי אומר: אם אמר שלש שלש מכולן, יצא. אין מזכירין זכרון מלכות ושופר של פורענות. מתחיל בתורה ומשלים בנביא. רבי יוסי אומר: אם השלים בתורה, יצא.

t. Rosh Hashana 2.17

The holiday of Rosh Hashana that fell on the Sabbath, Beit Shammi says, one prays ten, and Beit Hillel says, one prays nine. A holiday that falls on the Sabbath, Beit Shammai says, one prays eight, and says Sabbath by itself and the Holiday by itself, and begins with the Sabbath; and Beit Hillel says, one prays seven, and begins with Sabbath and ends with Sabbath and says the Holiness of the Day in the middle. Beit Hillel said to Beit Shammai: And was it not in front of you all, the elders of Beit Shammai, that Little Honi went down and said seven, and the whole nation said to him, “this is pleasing”? Beit Shammai said to them: for it was a time at which it was appropriate to be brief. Beit Hillel said to them: if it was a time at which it was appropriate to be brief, then he should have abbreviated all of them.

יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת, בית שמיי אומ' מתפלל עשר, ובית הלל או' מתפלל תשע. יום טוב שחל להיות בשבת, בית שמיי אומ' מתפלל שמונה, ואו' של שבת בפני עצמה ושל יום טוב בפני עצמה, ומתחיל בשל שבת, ובית הלל או' מתפלל שבע, ומתחיל בשל שבת ומסיים בשל שבת, ואומ' קדושת היום באמצע. אמרו בית הלל לבית שמיי והלא במעמד כולכם, זקני בית שמיי, ירד חוני הקטן ואמ' שבע, ואמרו לו כל העם נחת רוח הוא לך. אמרו להם בית שמיי מפני שהיתה שעה ראויה לקצר. אמרו להם בית הלל אילו היתה שעה ראויה לקצר, היה לו לקצר בכולם.

The Phrase “Went down before the Ark”

Cf., the synagogues in Magdala and Gamla, and other Second Temple era synagogues

t. Rosh Hashana 2.17

The holiday of Rosh Hashana that fell on the Sabbath, Beit Shammi says, one prays ten, and Beit Hillel says, one prays nine. A holiday that falls on the Sabbath, Beit Shammai says, one prays eight, and says Sabbath by itself and the Holiday by itself, and begins with the Sabbath; and Beit Hillel says, one prays seven, and begins with Sabbath and ends with Sabbath and says the Holiness of the Day in the middle. Beit Hillel said to Beit Shammai: And was it not in front of you all, the elders of Beit Shammai, that Little Honi went down and said seven, and the whole nation said to him, “this is pleasing”? Beit Shammai said to them: for it was a time at which it was appropriate to be brief. Beit Hillel said to them: if it was a time at which it was appropriate to be brief, then he should have abbreviated all of them.

יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת, בית שמיי אומ' מתפלל עשר, ובית הלל או' מתפלל תשע. יום טוב שחל להיות בשבת, בית שמיי אומ' מתפלל שמונה, ואו' של שבת בפני עצמה ושל יום טוב בפני עצמה, ומתחיל בשל שבת, ובית הלל או' מתפלל שבע, ומתחיל בשל שבת ומסיים בשל שבת, ואומ' קדושת היום באמצע. אמרו בית הלל לבית שמיי והלא במעמד כולכם, זקני בית שמיי, ירד חוני הקטן ואמ' שבע, ואמרו לו כל העם נחת רוח הוא לך. אמרו להם בית שמיי מפני שהיתה שעה ראויה לקצר. אמרו להם בית הלל אילו היתה שעה ראויה לקצר, היה לו לקצר בכולם.

"ובכן תן פחדך" (=Malchuyot of R. Yohanan b. Nuri?)

You are holy and Your Name is holy and holy beings praise You every day, forever.

And so, grant. that Your awe, Lord, our God, be upon all Your works, and Your dread upon all You have created; and [then] all [Your] works will fear You, and prostrate before You will be all [Your] created beings. And may they all form a single band to do Your will with a perfect heart. For we know Lord, our God that rulership is Yours, strength is in Your hand, might is in Your right hand and Your Name is awesome over all You have created.

And so, grant honor, Lord, to Your people, praise to those who fear You, good hope to those who seek You confident speech to those who yearn for You, joy to Your land, gladness to Your city, flourishing of pride to David, Your servant and an array of light to the son of Yishai, Your anointed, speedily in our days.

And then the righteous will see [this] and rejoice, and the upright will be jubilant, and the pious will exult with joyous song; injustice will close its mouth, and all the wickedness will vanish like smoke, when You remove the rule of evil from the earth.

And You Lord will reign alone over all Your works on Mount Zion, dwelling place of Your glory, and in Jerusalem, city of Your Sanctuary, as it is written in Your holy words, "Lord will reign forever; Your God, Zion, throughout all generations. Praise God." (Ps. 146.10)

Holy are You, and awesome is Your Name, and there is no God beside You, as it is written, "And Lord of Hosts is exalted through justice and the Almighty, the Holy One, is sanctified through righteousness." (Is. 5:16)

Blessed are You, Lord, the King, the Holy One.

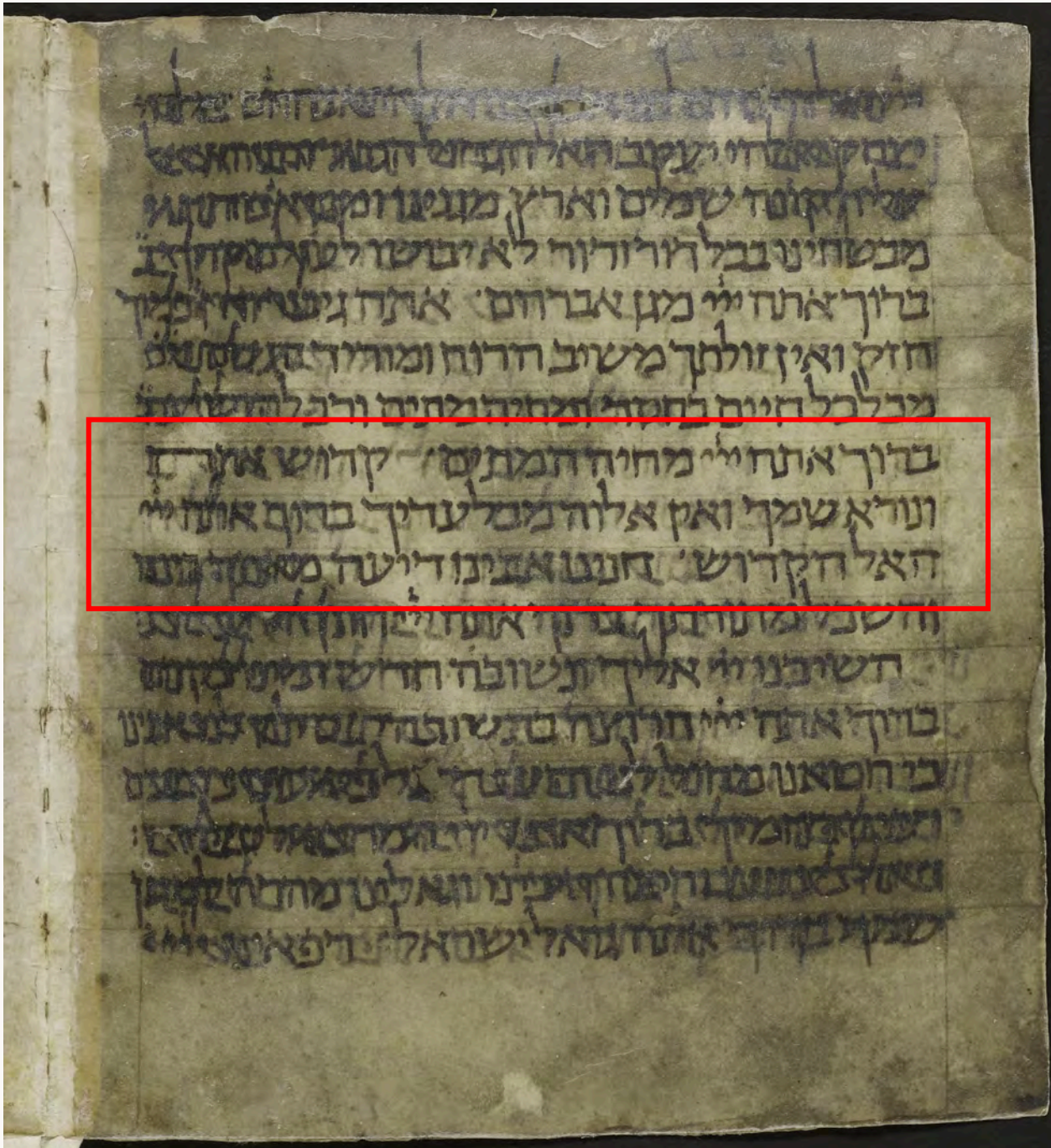
אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה:
ובכן תן פחדך יי אלהינו על כל מעשיך ואימתך על כל
מה שבראת. וייראוך כל המעשים וישתחוו לפניך כל
הברואים. ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב
שלם. כמו שידענו יי אלהינו שהשלטון לפניך עז בידך
וגבורה בימינך ושמך נורא על כל מה שבראת:

ובכן תן כבוד יהוה לעמך תהלה ליראיך ותקנה טובה
לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך. שמחה לארצך
וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר
לבן-ישי משיחך במהרה בימינו:

ובכן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלו וחסידים ברנה
יגילו ועולתה תקפץ פיה. וכל הרשעה בלה בעשן תכלה
כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ:

ותמלוך אתה יהוה לבדך על כל מעשיך בהר ציון משכן
כבודך ובירושלים עיר קדשך. כפתוב בדברי קדשך ימלך
יי לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה:

קדוש אתה ונורא שמך ואין אלוה מבלעדיך. כפתוב
ויגבה יי צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה.
ברוך אתה יי המלך הקדוש:

Oxford Heb. d. 55 33b

From a Siddur of the Palestinian Rite

ברוך אתה יי מלך העולם
ועד אשכך ואק אלוהיך
האל הקדוש

Faint, ghosted image of the reverse side of the manuscript page, showing the text written on the other side of the parchment.

"ובכן תן פחדך" (=Malchuyot of R. Yohanan b. Nuri?)

You are holy and Your Name is holy and holy beings praise You every day, forever.

And so, grant. that Your awe, Lord, our God, be upon all Your works, and Your dread upon all You have created; and [then] all [Your] works will fear You, and prostrate before You will be all [Your] created beings. And may they all form a single band to do Your will with a perfect heart. For we know Lord, our God that rulership is Yours, strength is in Your hand, might is in Your right hand and Your Name is awesome over all You have created.

And so, grant honor, Lord, to Your people, praise to those who fear You, good hope to those who seek You confident speech to those who yearn for You, joy to Your land, gladness to Your city, flourishing of pride to David, Your servant and an array of light to the son of Yishai, Your anointed, speedily in our days.

And then the righteous will see [this] and rejoice, and the upright will be jubilant, and the pious will exult with joyous song; injustice will close its mouth, and all the wickedness will vanish like smoke, when You remove the rule of evil from the earth.

And You Lord will reign alone over all Your works on Mount Zion, dwelling place of Your glory, and in Jerusalem, city of Your Sanctuary, as it is written in Your holy words, "Lord will reign forever; Your God, Zion, throughout all generations. Praise God." (Ps. 146.10)

Holy are You, and awesome is Your Name, and there is no God beside You, as it is written, "And Lord of Hosts is exalted through justice and the Almighty, the Holy One, is sanctified through righteousness."

Blessed are You, Lord, the King, the Holy One.

אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה:
ובכן תן פחדך יי אלהינו על כל מעשיך ואימתך על כל
מה שבראת. וייראוך כל המעשים וישתחוו לפניך כל
הברואים. ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב
שלם. כמו שידענו יי אלהינו שהשלטון לפניך עז בידך
וגבורה בימינך ושמך נורא על כל מה שבראת:

ובכן תן כבוד יהוה לעמך תהלה ליראיך ותקנה טובה
לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך. שמחה לארצך
וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר
לבן-ישי משיחך במהרה בימינו:

ובכן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלו וחסידים ברנה
יגילו ועולתה תקפץ פיה. וכל הרשעה בלה בעשן תכלה
כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ:

ותמלוך אתה יהוה לבדך על כל מעשיך בהר ציון משכן
כבודך ובירושלים עיר קדשך. ככתוב בדברי קדשך ימלך
יי לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה:

קדוש אתה ונורא שמך ואין אלוה מבלעדך. ככתוב
ויגבה יי צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה.
ברוך אתה יי המלך הקדוש:

Birkat ha-Avodah

MS Parma 3006-7, France, Early 14th c.

Kedushat Yotzer

שחרית לראש השנה

מֵאַתְמוֹל קִדְמָנוּךָ לְחִלּוֹתֶךָ מֶלֶךְ
נָא נְצוֹר חֶסֶד לְ[נִינִי] שְׁלַחוּ-לוֹ שְׁלֹשֶׁת אֵילֵי מֶלֶךְ
סְכוּת בָּאֵי בְתַחֲנָן לְמַר בְּכוֹ אֲרֵאֵלֵי מֶלֶךְ
עֲנוּתָם בַּל-תָּבוֹ לָלֵן בְּמִקּוֹם עָלוֹ וַיִּרְדּוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי מֶלֶךְ
פְּדֵם הַיּוֹם מִדֵּיִן גָּמוֹר מִלְּחֵיבָם מֶלֶךְ / צַדִּיקָם בְּרַחֲמִים לְפָקֶדֶם לְטוֹבָה מֶלֶךְ
10 קָשׁוּב קוֹל תְּקִיעָה מִתּוֹקְעֵי (בשבת קָשׁוּב זְכוּרֹן תְּקִיעָה מְזוֹכְרֵי) לָךְ הַיּוֹם מֶלֶךְ
רַחֲמִים תְּעוֹרֵר לְמַחֲכִיךָ מֶלֶךְ
שְׁעָה שׁוֹעֵת עִם מְשַׁחְרִיךָ מֶלֶךְ
תִּפְּן בְּתוֹמְכֵי בְרוּךְ וּנְבֻרָכָה אֱלֹהִים תִּיִּם וּמֶלֶךְ:

מנהג אשכנז המערבי (וכן גוהנין בא"י)

וְהָאוֹפְנִים וְחֵיוֹת הַקֹּדֶשׁ
בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעַמַּת שָׂרָפִים.
לְעַמַּתָּם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים.

מנהג פולין

וְהַחַיּוֹת יִשׁוּרְרוּ / וּכְרוּבִים יִפְאָרוּ
וְשָׂרָפִים יִרְגּוּ וְאֲרֵאֵלִים יִבְרְכוּ
פְּנֵי כָל-חַיָּה וְאוֹפֵן וְכְרוּב / לְעַמַּת שָׂרָפִים.
לְעַמַּתָּם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים.

“Tekiatot de Vei Rav”

מלתיה דרב אמרה כולהם נידונין בראש השנה... דתני
בתקיעתא דרב, זה היום תחילת מעשיך, זכרון ליום ראשון,
”כי חוק ליש’ הוא משפט לאלהי יעקב”, ועל המדינות בו
ייאמר, אי-זו לחרב ואי-זו לשלום, אי-זו לרעב ואי-זו לשובע,
ובריות בו יפקדו, להזכירם לחיים ולמות.

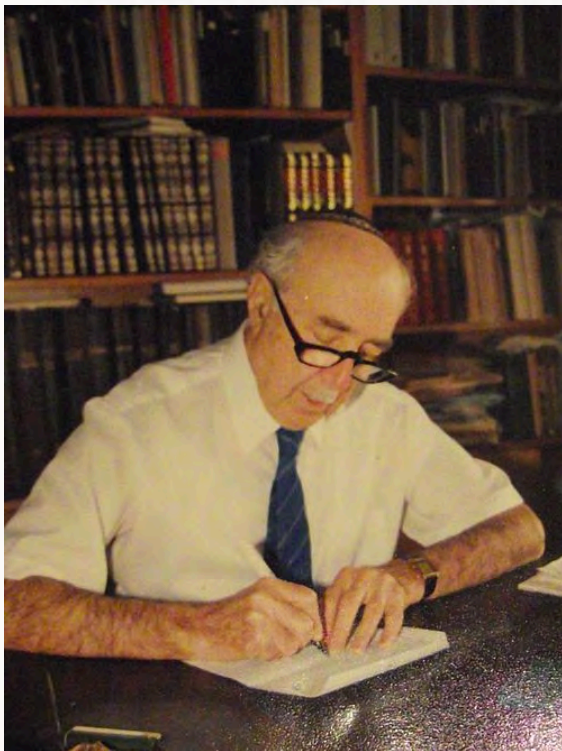
- PT Rosh Hashana 1:3 (57a)

Siddur Rasa'g (pg. 225)

10 רצה יי אלהינו וכול במוזים נאמר זכור רחמיך וכבוש כעסך
וכתוב לחיים כל בני בריתך ב א יי הטוב שמך ולך נאה להודות.
ובספר חיים ברכה ושלוש ישועה ונחמה כלכלה ופרנסה רוח והצלה
נזכר ונכתב ונחשב ונפקד לפניך אנו וכל עמך ישראל לחיים
ברחמים רבים ב א יי המברך את עמו ישראל בשלום /

קנו ב 15 וקד אֵלֶּף באזי הדה אלפצול מא לא אחציה
כתרה מן אלתואליף פמנה מא הו צחיה אל-
אלפאט ואלמעאני ומנה מא הו פאסד אלגמיע
ומנה מא הו קליל אלזלל ולכני אכתאר מן כל
תואליף אלת קיעות אלת ערפתהא קולא
20 ליוסי בן יוסי ארי אתבאתהא האהנא.
ועל הפרקים האלה נתחברו פזמונים שאיני
יכול למנות אותם לריבויים. מהם נכונים במלים
ובתוכן ומהם נפסדים בכל ומהם מעוטי
השגיאות. אבל מכל פזמוני התקיעות שאני
מכיר, הריני בוחר בדברי יוסי בן יוסי
ואני רואה לרשום אותם כאן:

Yose ben Yose

Aharon Mirsky
(1914-2001)

Unetaneh Tokef

סלוק

וּבְכֵן לָךְ תַּעֲלֶה קְדוּשָׁה. כִּי אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ:

33 סימן וסכות. – ו 451.

וּנְתַנֶּה תְּקֵף קְדוּשַׁת הַיּוֹם / כִּי הוּא נוֹרָא וְאִים

וּבו תִּנְשֵׂא מַלְכוּתְךָ / וַיִּכּוֹן בְּחֶסֶד כְּסֹאֲךָ

וַתֵּשֶׁב עָלָיו בְּאַמַּת / אַמַּת כִּי אַתָּה הוּא דִין

וּמוֹכִיחַ וַיּוֹדֵעַ וְעַד / וְכוֹתֵב וְחוֹתֵם [וְסוֹפֵר וּמוֹנֶה]

5 וַתִּזְכֹּר כָּל הַנְּשֻׁכָּחוֹת / וַתִּפְתַּח סֵפֶר הַזְּכוּרוֹנוֹת

וּמֵאֱלֹו יִקְרָא / וְחוֹתֵם יָד כָּל אָדָם בּוֹ

וּבְשׁוֹפָר גָּדוֹל יִתְקַע / וְקוֹל דְּמָמָה [דְּקָה] יִשְׁמַע

וּמִלְאָכִים יִחְפְּזוּן / וְחֵיל וּרְעָדָה יֵאֱחָזוּן

וַיֹּאמְרוּ הִנֵּה יוֹם-הַדִּין / לְפָקוֹד עַל-צְבָא-מְרוֹם בְּדִין

10 כִּי-לֹא-יִזְכוּ בְּעֵינֶיךָ בְּדִין / וְכָל-בְּאֵי-עוֹלָם יַעֲבְרוּן לְפָנֶיךָ כְּבָנֵי-מְרוֹן:

The Kaliri's <i>Silluq</i>	Unetaneh Tokef
<p>כי בו ספרים נפרסים / וכל אטומים לאור נחפשים וגנזי תעלומות שם מתיחסים</p> <p>כי ידרש ספר יחסים / ומאילו יקרא דברים הנעשים עד אחד מהם לא נכסים / טובים ורעים דקים וגסים ונוכח איש מעשיו ישים / וחותרם ידו לנגדו ישים</p>	<p>ותפתח את ספר הזכרונות / ותזכור כל הנשכחות מאיליו יקרא הכתב / וחותרם יד כל אדם בו</p>
<p>זה יתיחס ולחיים ייאמר / וזה אל יתיחס כי קצו נגמר זה בקצו יגוע וימות / וזה בלא קצו בחטאו ימות</p>	<p>מי בקצו / מי לא בקצו // מי יחיה / מי ימות</p>

Mishnah Study, according to the Kaliri

רוגשים היום לשננה /
בדת מקרא ומשנה /
שבת וראש השנה

“They are fearful to recite it today /
According to the Law, Scripture and Mishnah /
Shabbat and Rosh Hashana”

- (Elizur and Rand, 368 ll.95-7)

Shofar... on Shabbas?

מִלֶּךְ הַזֵּהִיר בְּנֶעַד
שִׁיהוּא תוֹקְעִים בְּבֵית הַנֶּעַד
בְּשַׁבַּת וְרֵאשׁ הַשָּׁנָה

מִלֶּךְ חִיזְקִים בְּלִימוֹד
שִׁיְהֵא שׁוֹפָר קָשׁוּר לְעִמּוֹד
בְּשַׁבַּת וְרֵאשׁ הַשָּׁנָה

מִלֶּךְ בְּרַר לְעֵדָה
שְׁלֵא יתְקַעוּ [א]ל[א] בְּפָנַי רֵאשִׁי [תְּעוּדָה]
בְּשַׁבַּת וְרֵאשׁ הַשָּׁנָה

מעריב ראש השנה ושבת

בְּשַׁבַּת וְרֵאשׁ הַשָּׁנָה / וְשִׁנְנָה וְנָה [לְלָה]
חִינוּן שִׁירוֹת וְתִקְיָעוֹת נְחַדֵּשׁ [...]
מְעָרֵב וְעַד עָרֵב נִזְמַר [בְּשִׁיר וּבְגִילָה]
לְמַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה

ב <רוך> המעריב

בְּשַׁבַּת וְרֵאשׁ הַשָּׁנָה / וְנִכְפְּלוּ שְׁשָׁה [...] בְּתַפְלָה
רֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם שַׁבַּת [...] [...]
הַעֵת תִּכְתְּבִינוּ בְּסִפּוֹר [חַיִּים בְּתַהֲלָה]
וּנְיַחֲדֵךְ [בְּ]אֶהְבָּה כְּלוּלָה

ב <רוך> אוהב

אמת וג'

